

משלל האחדות ז"ל

במדינה

העם

הנאום שלא נאם

מה יכזב היה

מנחם בגין להגיד —

אינו רצה בכך.

"אני פונה אליכם, אורחים ו אורחיות, כראשה ממשלה. "אל חבריי בתנועת החרות וכי ליכוד, אני פונה גם כמי שנושא בעול האחריות הממלכתית בשימי כם.

"משהו מחריד קרה במדינה, אדם נרצח בשל דיעותיו. דמו הטהור נשפך בידי זדים. ואף כי דיעותיו לא היו דיעותי, אני נכון

עובדות כה נחרצות ומוצקות. עד כי שום ממשלה בעתיד לא תעז לותר על השטחים הכבושים תמורת שלום. נוכחות המערך בממשלה יכלה לעכב, ולוא במעט, חנוך פה זו. בגין אינו מעוניין בכך.

גם בנרשאים אחרים — היחסיים עם ארצות הברית, המסך הכיבוש בלבנון, החיית כל יושר מתישלום פלסטינית ו/או ירדנית — נחו לבגין יותר בממשלה הירדנית, מאשר בממשלה הרבגוורתית יותר.

על כך נוספים היקולים מעשיים עוד יותר. הרכבת ממשלה חדשה תביא לחלוקה חדשה של

הוא סופולרי, הוא ספרדי. לא דבק בו את הכישלון של השנים במידבר. אין במסלוגה אחידות-דיעות לגבי כישוריו של גבון, ובעיקר לגבי יכולתו להנהיג את הממשלה. אך במצבה הנוכחי של הרי מופלגה, דאגה זו נראית רחוקה. המשימה הראשונה היא לנצח ב בחירות הבאות על-ידי הצגת תד מית חדשה של המפלגה ושבי רת מחסוסי-השינואה של בני עדות- המיורח. מבחינה זו, אין מתחרה לנבון כראשה-הרשימה.

השבוע לא היה בצמרת מיפגת-העבודה כיממם אף אחד שלא הכיר בעובדות אזה בשיוחות פרטיות. איכי שהו, כזי כג מאמץ מאורגן, פשטה בכל רחבי המיפגה ההכרה: פרס ורבינן צריכים לזכת, נכון צריך לבוא.

תחילה זה נראה כבדיחה גרועה. בשעה שההמונים התכנסו בהסגנות זעם ואבל על רצח אמיל גרינצווייג, האשימו את הליכוד באחריות עקיפה לרצח. פעלו ראשי המערך מאחרי הקלעים כדי לכוון ברית עם הרי ליכוד. בשעה שהם מחו פומבית על החלטת הממשלה, שלא הדיר זה את אריאל שרון גם אחרי הדו"ח הקטלני של ועדת-החקירי רה, הם שלחו איתותים השאיים על נכונותם להיכנס לאותה ממי שלה עממה — ובה אריאל שרון. החלום הישן של "ממשלת האחדות הלאומית" קם לרעה קנה לתחייה, הרים ראש, קרם עור וגידים — ומת שוב.

לעצור

את נבון!

מרד

מלמטה

רם ורבינן ידעו זאת. הם ידעו גם שנותרה רק דרך אחת ויחידה למנוע זאת: הקמת ממי שלת-האחדות. אילו קמה השבוע ממשלה כזו, היה שימרון פרס מתמנה בה כסגן ראשה-הממשלה, ואולי גם כשר-החוזן. רבין היה הופך לשר-הביטחון. במשך שנתיים רי הציבור כנושאי תפקידים ממלכתיים תימם מרכיבים. תדמיתם היתה עשויה להשתנות לטובה. נבון היה נדחק לפינה.

אינטרס זה היה כה ברור ומימי די, עד כי גבר על כל שאלה אחרת. כיצד היתה ממשלה זו פועלת? איך היו ראשי המערך נותנים את ידם להמשך תנופת ההתנחלות בגדה וברצועה? איך היו משתפים את עצמם במדיני יות, שמטרתה הברורה היא לר כל אפשרות של אוטונומיה פלסטינית אמיתית, כדי להנציח את השליטה הישראלית בשטחים הכבושים? מה היה קורה ל"פשי רה הטרטוריאלי"?

שאלות אלה התעוררו ברבדים הנמוכים של המפלגה. כאשר גור דע על חידוש היתומה להקמת קחי אליציה-רבתי, באו קולות המחז אה מכל עבר. מפ"ם הבהירה שוב שבמיקרה זה תפרשו בלי כל ספק מהמערך. הפעם הצטרפו לכך לא רק בודדים, כמו יוסי שריד, אלא גם אנשים מן המחנה המרכזי של המפלגה.

אינו נוסח פרס לשכנע את המיפגה לחסכים זהצ' טרפרת לממשלה, עשוי היה לפרוק בה מרד בלתי. אולם הדברים לא הגיעו לידיו כך, מפני שמנחם בגין לא גילה כל סימן של הת' לחבות לרעיון.

למארה, היה בגין צריך להיות מעוניין בקואליציה כזאת. הדבר היה מנציח את שילטונו עד סוף ימיו. הוא היה קובע עובדה היסטורית, שבהנהגתו התכנסו כימי עט כל חלקי הציבור תחת כנפי תנועת-ה"בויטנסקי. לגבי אדם כמו בגין, יש חשיבות לתדמית כזאת.

יתר על כן, יצחק נבון מתגבש עתה כיריב מסוכן לליכוד בבחירות. לכן היה צריך להיות לבגין אינטרס משותף עם פרס ורבינן — לעצור את נבון בעוד מועד.

אך ניראה כי בעיני בגין היתה חשיבות רבה יותר לשיקולים אחרים. בין השאר:

יש לו עכשיו האפשרות ה מלאה להמשיך באין מפריע במי דיניות ההתנחלות והסיפוח. הוא מקוה לקבוע תוך שנים מעטות

מפני שהיתה הודמנות מעי שית להגשמתו. בממשלה יש ארשי המפקדים מרכיבים (ראשי הממשלה, ביטחון, אוצר וחוז). רי ככל קואליציה גדולה יהיה צורך לתת למערך שניים מן התפקידיים האלה. אחד מהם יהיה בלי ספק, תיקי-הביטחון. הוא מיועד בעיני השדכנים, ליצחק רבין. פרישת-מאונס של אריאל שרון מתקן הביטחון פינתה את הרי כסא הזה. לפני שייחנס על-ידי הירוש המיועד, משה ארנס (אה עמודים 76), אפשר היה להקים את הקואליציה ליכוד-מערך. הזמן דחק, ומכאן החיפזון.

אך למעשה הולידו שיקור לים שונים? גמרי את היותי מה. כל ראשי מיפגת-העבודה יודעים בליבם כי בשבוע שעבר אבדה ההודמנות האחרונה של שימרון פרס. במשך חודשים התי כוננה המיפגה לרנע הגדול, שבו הפרסם ועדת-החקירה את מסקנור תיה. היא האמינה באמונה מיס סית כי סוף-סוף יתגשם החלום: ממשלת-הליכוד התפורר, ממשלת המערך תקום (התאחדו).

רנע זה בא וזה חלה, ובגין נשאר על כנו. סביר להניח כי מעתה לביטחון של נובמבר 1985. אחרי שעמד במשבר חמור לו, אינו צריך לחשוש עוד מפני משבר נוסף. ואילו על המערך נגדו לשתב באופוזיציה כמה שנים טור בות נוספות.

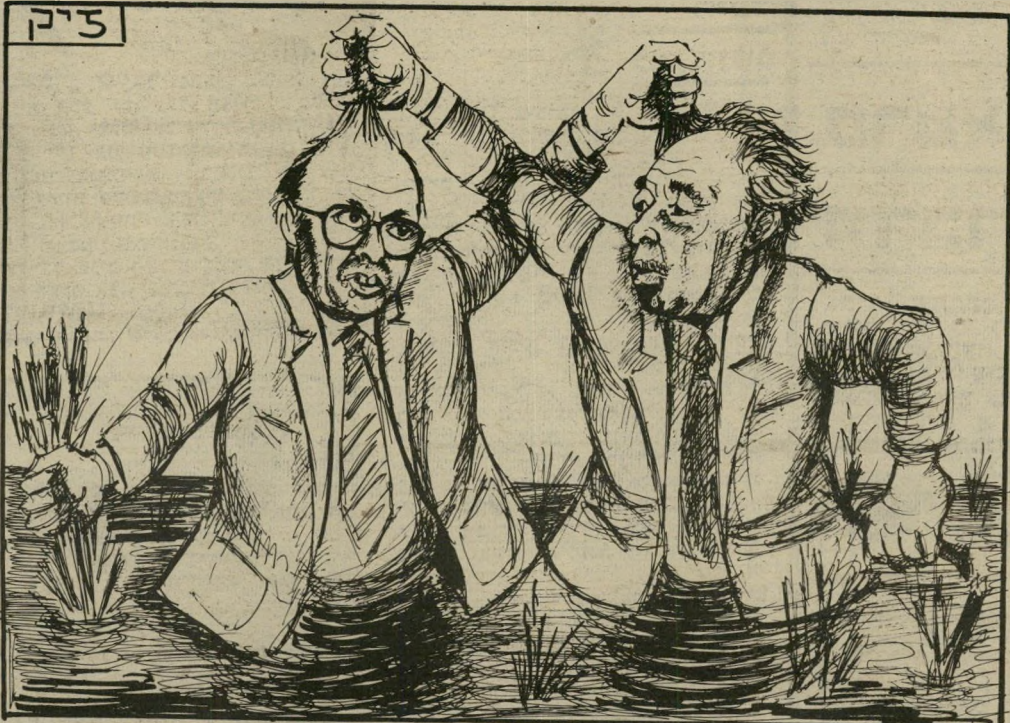
האשמה לכך מוטלת — בצדק או שלא בצדק — על שימרון פרס. הממסדין הניצחי הפסידו שוב. גם בקרב ידידיו ומוקיריו בצמרת המיפגה פשטה השבוע ההכרה: זה לא יכול להימשך. פרס חייב ללכת. לא מיד, לא באופן דרי מאטי ומבייש, אך בתהליך דמוקי רטי. תוך כמה חודשים או בעוד שנה.

תקופת-פרס הניעה לסירי מה.

האחיהתאום של פרס, יצחק רבין, יצטרך להתחלק בגורלו. איש אינו מעלה על הדעת להמי ליק אותו במקום פרס. השניים נראים כתאומים סיאמיים, שעלו ביחד ושצטרפו לרדת ביחד. שי ניהם ביחד מסמלים תקופה בלי תי-מפוארת של כישלון, תיסכול ואכזבה.

היורש הטבעי הוא יצחק נבון.

אין לו כלל צורך בחבר-נאמי גים שיילחם למענו. מועמדותו עלתה מעצמה, כדבר מובן-מאליו. הסקרים מראים שהוא האדם הרי חדי המסוגל להוביל את המיפגה לנה לניצחון בבחירות. הוא חדש.

עזרה הודית

מירושו סיפוח ישראל. וכן הלאה. בימים האחרונים הוא הפעיל שיטה זו כלפי הדו"ח של ועדת החקירה לחקירת הטבח בבירות (ראה עמודים 13-10). הוא קיבל את המלצותיה כלשונה, וביצע אר תן באופן מדוקדק. בתום הביצוע, נראה כאילו המליצה הוועדה את ההיפך ממה שהמליצה.

הוועדה הטילה על אריאל שרון את האחריות ה"עקיפה" לעריכת טבח נורא ב-800 גברים, נשים וילדים. היא תבעה ממנו להסיק את המסקנות האישיות מכך, ואם לא יעשה כן — תבעה מראש-הממשלה לגרשו מן הממשלה.

מישענת קנה רצוץ. בתום התהליך של הסקת המסקנות, נמי צא עתה אריאל שרון בממשלה בעמדת-מפתח, שתאפשר לו לכפות את עצמו על כל ענייני-הביטחון של המדינה.

אין הוא יושב רק ליד שולחן הממשלה, כשר בכיר, אלא גם התמנה כחבר ועדת-השרים לענייני-ביטחון וצוות-ההיגוי למשא ומתן בלבנון.

בשתי הוועדות אין לו מתחרים. אישיותו הרומינטית, שליטתו במי חומר ושיטותיו חסרות-הרחם מדי טיחות לו שילטון מוחלט על מדיניות-הביטחון של ישראל — מה גם שמולו יישב שר-הביטחון חדש ובלתי-מנוסה, בעל אישיות עדינה, חסר בסיס פוליטי עצמאי, שהיה תלוי כל-כולו במנחם בגין (ראה עמודים 76-7). מי שיסמוך על בגין נגד שרון, סומך על מישענת קנה רצוץ. שרון היה עתה שר-על לענייני ביטחון — שרה-ביטחון האמיתי של ישראל.

להיאבק עד נשימתי האחרונה על זכותו להשמיע אותן כיהודי בן חורין, בראש מורס וכפה מלא. "איננו יודעים מי עשה את מעשה-ההבלעל. אני מתפלל לר אלוקים שלא היה זה איש משור רות התנועה, שאני חבר בה. אך אם כן הדבר, יידענא כי התנועה כולה מתעבת את מעשהו ומקיאה אותו מקירבה.

כמי שחונך ברוח ההדר ה" בית-רי, פרי חונו של מורי ורבי, זאב ז'בוטינסקי, אני מוקיע את מעשה הבלה. שום אדם המסוגל להרים יד על יהודי, להכותו, לבי עוט בו, לירוק בפניו, לקלל ולגדף אותו, בשל דיעותיו — לא יהיה לו מקום בתנועתנו.

אני קורא לכל האורחים, ובי מייוחד לכל חברי תנועת-החרות, לשתף פעולה עם זרועות-הביטחון לשם גילוי האשם או האשמים, ולהבאתם לדין. בכוחות משותפים נבער את הנגע הזה, לפני שית' פשט. כי בנפשנו הדבר." זהו הנאום היחיד של מנחם בגין שלא נגאם.

הממשלה

שר-על לביטחון

ההכז השתנה,

והכל נשאר כפי שהיה.

הכל השתנה, והכל נשאר כפי שהיה! אומר פיתגם צרפתי. מנחם בגין הוא אשף הפורמל ליוס. הוא מסוגל להפוך כל דבר על פיו, תוך שמירה מדוקדקת

התיקים. מירוש הדבר הוא שהיה על בגין להודיע כמחצית השרים של הליכוד. זה יגרום למשבר רציני, למתיחויות אישיות, למילי-חמות יהודים, כל פוליטיקאי משתדל להימנע מכך. ובגין הוא קודם כל פוליטיקאי.

בגין גם לא יכול היה להתאפק מלבייש את יריביו בפומבי. הוא התייחס אל יוזמה זו כימעט ב" בת, כמי שאומר: איני צריך אר תם, לא מעניין אותי אם יצטרפו או לא תבע כן קודם כל יבטל המערך החלטה שקיבל לפ-ני שנה, ושמה הוסעה התנגדות להצטרפות לממשלה.

על כך הגיב פרס בהשי וואה מקורית: הליכוד מתי ייחס אל המערך כאל אש"ף. כשם שדורשים מאש"ף לבי של תחילה את אמתו, לפני כן אפשרות של הידברות, כך דורשים מן המערך לבטל את החלטתו הישנה, לפני הידברות.

זהו השוואה מעניינת כי המי ערך שותף לדרישה מאש"ף לר בטל את אמתו. אך בחיים המי דיניים, אין תובעים לעולם מגוף כלשהו לבטל החלטה קודמת. מי תפקים תמיד בקבלת החלטה חדשה, המתאימה למציאות החדשה. הדרישה לביטול האמנה מוצגת לר אש"ף, כדי למוע את ההידברות. הוא הדין לגבי הדרישה מן המי ערך, שום גוף אינו מוכן לבטל החלטות קודמות, כי הדבר נראה כנוכחית.

ולראייה: כאשר ניסה פרס לר עון כי ההחלטה הקודמת ממילא אינה קיימת. קמה במיפגתו סערה של מחאות. פרס עצמו נאלץ להכחיש את הודעתו.